

Maribor, 24. oktobra.

V političnem aparatu Srednje Evrope je nastal nenadoma defekt; normalni razvoj dogodkov se je nenadoma spremenil v skrajno napeto situacijo, ki zahteva najpoprej mirno kri in potem trezen prevdarek in energičen nastop. Centrala vsega karlističnega gibanja, ki ima svoje temne sile na delu po vseh zemljah bivše Habsburške monarhije — Madžarska — je pripravila in izvedla povratek bivšega cesarja Karla nazaj na prestol Sv. Stefana. Madžari, ki so pod Habsburžani bili neomejeni gospodarji nad milijoni Slovanov in Rumunov, so po oktobrski revoluciji l. 1918. najhujše občutili njene posledice. Njihov, s tiranijo in zločinstvom zlepljeni globus se je razbil na svoje naravne dele — odpadla so Slovaška, Podkarpatska Rusija, Erdeljska, Banat, Vojvodina, Bačka in Prekmurje in sedaj bi po trianonski mirovni pogodbi morala odpasti tudi Burška, ki je bila prisojena Nemški Avstriji. Naravno je torej, da je ponižane in kaznovane Madžare bolela ta izguba, to potisnjenje v kot; zato so delali z vsemi silami na to, da bi svoj nekdanji globus zopet sestavili in postavili na prejšnjo višino moči in slave. To pa bi bilo mogoče edino v tem slučaju, ako bi se vrnil na prestol Habsburžani, njihov predstavitelj zadnji avstrijski cesar in ogrski kralj Karl. Oni so računali z dejstvom, da je v vseh nasledstvenih državah še obilo ljudi, osobito aristokracije, ki jih je revolucija potisnila v kot in ki delajo z vsemi silami na zopetni vzpostavitvi stare monarhije, katera edina bi jih mogla zopet dvigniti do prejšnje moči in mastnih služb. Oni so računali s tem in zato so prevzeli inicijativo t. zv. karlističnega gibanja. Madžarska je postala centrala dela za restavracijo Habsburgovcev.

Letos o Veliki noči so pozvali prvi razkralja Karla iz Svice nazaj na svojo zemljo. Hoteli so napraviti poizkus. Karl je prišel, toda poizkus se je ponesrečil, energična akcija male antante je prisilila Madžare, da so za enkrat preložili svoje namere, Karla pa, da je zopet zapustil tla Madžarske ter se zopet vrnil v svoj azil v Svico.

Toda ta prvi neuspeh Madžarov ni preplašil, kakor tudi Karla ne. Pri prvem poizkusu so spoznali, da je treba za restavracijo druge, temeljitejše priprave, zato so pričeli nemudoma z delom in sicer najprej v diplomatičnem. V koliko jim je to diplomatično delo pri velikih silah uspelo je seveda danes še tajnost, ki bo razkrita komaj v teh dneh. Govori in namiguje se veliko: da stoje za restavracijo Italijani, da stoje Francozi, da stoje Angleži itd. Dasiravno ne verujemo, da bi stale te velike sile za Madžari kompaktno, je vendar res, da obstojajo tako v Italiji, v Franciji, kakor tudi v Angliji klike, ki s to akcijo več ali manj simpatizirajo. Deloma je to aristokracija, ki je imela in še ima tesne zveze s Habsburžani in z Madžarsko in sploh avstrijsko aristokracijo, deloma so to finančni in gospodarski krogi, ki so

Karel Habsburški v Budimpešti.

Boji med karlisti in vladinovi. — Moč Karlovih čet. — Karlistične legije. — Karl v Budimpešti. — Manifest na narode. — Nameravan puč pri nas. Naše čete čakajo povelja.

DKU Budimpešta, 23. oktobra. Vladni krogi popolnoma mirno presojajo vsled nenadnega povratka kralja Karla IV. nastali vojni položaj: Vlada je zaupajoč narodu in svoji lastni moči, poskušala mirno rešiti zagoneten položaj. Se-le, ko so bila vsa sredstva mirne rešitve izčrpana, se je v bližini prestolice spustila z oboroženimi napadki v boj. Varnostni ukrepi vlade so imeli povsod uspeh. Uporne čete so bile tekom nedelje z dobro disciplinirano narodno vojsko izpodrinjene. Prestolice je brez nevarnosti in pričakovati je, da bo vojaška akcija tekom današnjega dne končana. Prebivalstvo v Budimpešti je popolnoma mirno in zaupa odredbi vlade.

DKU Budimpešta, 24. oktobra. (Madž. dop. urad). Horthy je izdal na armado sledeči rezglas: Narodna armada, ki je meni prisegla zvestobo, se mora torej meni pokoriti. Samo zakonito izvoljeni državni upravnik je upravičen, predati vladarsko moč in pravico Nj. Vel. kralju Karlu IV. To pa bi v današnjih razmerah značilo pogubo države. Pričakujem, da bodo vsi pripadniki narodne vojske ostali zvesti svoji prisegi in brezpogojno izpolnjevali moja povelja.

DKU Budimpešta, 23. oktobra. (Madž. dop. urad) ob 11. uri dopoldne: Danes dopoldan je obiskal general Hegedüs po naročilu ekscarja Karla ministrskega predsednika grofa Bethlena. Hegedüs se je nato pogajal z vlado v prisotnosti angleškega zastopnika Hohlerja ter se je potem zopet vrnil v Budaörs. Ministra za prosveto Vassa, katerega je vlada včeraj poslala v Raab, da naznani vsebino note antante, kralj ni sprejel. Njegovo poročilo je sprejel Rakowsky. Izjava kralja na njegove svetovalce ni napravila nobenega vtisa.

DKU Dunaj, 23. oktobra. Po tukajšnjih poročilih je ekscar Karl še le potem sklenil marširati s na zapadnem Ogrskem zbranimi četami proti Budimpešti, ko je dobil informacije, da vlada Bethlena odklanja vsako sodelovanje pri njegovem podjetju. General Hegedüs in detachment Ostenburg se nahajata pri kralju. Sopronjska garnizija je odčinila k kraljevi armadi. V Sopronju je ostalo le 500 orožnikov za vzdrževanje reda. Kraljeve čete obsegajo približno tri divizije. Vlada baje omahuje in je mogoče, da se bo predala kraljevini.

DKU Budimpešta, 23. oktobra. V spremstvo ekscarja se nahaja razen polkovnika Ostenburga tudi polkovnik Lehar.

DKU Budimpešta, 23. oktobra. (MTK). Izvidni vlak, ki vozi pred vlakom kralja Karla je prispel danes ob 1 uri ponoči v Budaörs (kraj pred Budimpešto). Tu pa je našel progo zastavljeno. Čete vladnega upravitelja Horthyja so se navalile na Karlovo predstražo ter pognale vlak v beg. V Budimpešti vlada mir. Kabinet Bethlen obvladuje situacijo.

DKU Budimpešta, 22. oktobra. (UTK.) Od ranega jutra se vrši v okolici Budimpešte bitka med karlisti in vladinovi. Od časa do časa se sliši močno topovsko streljanje. Zatrjuje se, da se vrše boji pri Budaörsu.

DKU Budimpešta, 23. oktobra. (UTK.) O moči čet s katerimi razpolaga Karel, se zatrjuje, da obsegajo razen

inozemskih prostovoljnih legij še Ostenburgove bataljone in garniziji iz Raba in Komorna, ki štejejo 4000 mož.

TIP Dunaj, 23. oktobra. V Karlovi armadi se nahajajo tudi posebne legije karlistov, sestavljene iz beguncev karlistov iz Avstrije, Češkoslovaške, Rumunske in Jugoslavije.

TIP Dunaj, 23. oktobra. Kakor se zatrjuje, razpolaga Karl s 50.000 možmi.

DKU Budimpešta, 23. okt. (UTK.) V Budimpešti vlada skrajno vznemirjenje. Tekom noči so zasedle donavske mostove vladne čete. V jutranjih urah so bili izvršeni plakati, ki razglajajo obsedno stanje. Listi se vzdržujejo vseh komentarjev in so vsi pobeljevi od cenzure. Horthyju blizu stoječi „Szozsat“ napada Karlov puč ter pravi, da če Karl reš čuti za Madžare, bi tega ne bil smel storiti.

TIP Dunaj, 24. oktobra. Po semkaj dospelih vesteh iz Budimpešta, so vesti o resnem uporju vladnih čet zlagane ter imajo le namen pridobiti na času za izvedbo preobrata in obrambe. Karl je s svojimi četami že odkorakal v Budimpešto, zasedel madžarski prestol v kraljevem dvoru, sestavil novo vlado, odredil mobilizacijo ter izdal manifest na vse narode bivše monarhije, v katerih jih poziva na pomoč za vzpostavlo stare države.

DKU Budimpešta, 24. oktobra. Kraljev kabinet je tako-le sestavljen: Rakowsky, predsedstvo in justica; Andraszy, zunanje; Benitzky, notranje; general Schretzer, vojno; dr. Gratz, finance; general Hegedüs pa je imenovan za vrhovnega poveljnika kraljevih čet.

TIP Dunaj, 24. oktobra. Tukajšnji karlisti pozivajo na boj v pomoč restavracije Habsburžanov.

TIP Beograd, 23. oktobra. Naša vlada je odredila mobilizacijo dveh srbskih divizij do 30. leta, ki pojdejo na madžarsko mejo.

TIP Beograd, 23. oktobra. Naše čete so koncentrirane na mejah Madžarske ter čakajo samo na povelje. Kakor poročajo iz Prage in iz Bukarešte, so tudi tamošnje čete že zasedle meje Madžarske.

DKU Praga, 23. oktobra. Češkoslovaška vlada je sklenila, da odločno nastopi proti Madžarski ter se bo poslužila vseh sredstev, da prepreči, da bi se Karl Habsburški znova povzpел do moči in vlade.

LDU Praga, 23. oktobra. Vse civilne in vojaške oblasti se permanentne. Na Slovaškem so vse civilne in vojaške priprave dovršene.

DKU Beograd, 23. oktobra. Italijanska vlada je obvestila jugoslovensko vlado, da bo njene korake zoper vpostavitvev habsburške dinastije odločno podpirala.

DKU Pariz, 23. okt. Konferenca veleposlanikov bo imela jutri sejo, na kateri bo razpravljala o zadnjih dogodkih na Madžarskem.

LDU Zagreb, 23. oktobra. „Novosti“ javljajo iz Koprivnice, da se je tam v zadnjih dneh opazilo gibanje mađarskih čet ob meji.

zainteresirani na zopetni vzpostavitvi velike države v centralni Evropi, deloma pa so to tudi šovinistični politiki, ki bi v strahu pred renovacijo Nemčije radi preprečili enkrat za vselej priključitev Nemške Avstrije k Nemčiji s tem, da bi postavili na vlado mesto republike zopet Habsburžane ter osnovali, če bi šlo, kolikor mogoče močno obdonavsko državo, ki naj bi bila pod uplivom antante močan protiutež Nemčiji.

Na drugi strani pa so pričeli po velikonočnem neuspehu Madžari z drugim delom med poedinimi skupinami karlistov v nasledstvenih državah. Znano je, da so vzdrževali stalne stike s karlisti v Jugoslaviji, v Češkoslovaški, Avstriji in Rumuniji. Oni ostrji izstopi raznih naših opozicijonalcev, separatistov, republikancev itd., so več ali manj v posredni ali neposredni zvezi z madžarsko restavracijsko akcijo. Cesar Karl je nedavno sam priznal nekemu novinarju, da računa še vedno z raznimi gospodi pri nas. V koliko je že izvedeno to delo, tudi še ne moremo trditi, zdi pa se, da je bolj nevarno, kakor pa izgleda na prvi pogled. To, da je nastal po prihodu Karla na Madžarsko v Beogradu nenadoma požar v rezervoarjih petroleja, najbrže ni slučaj, ampak delo — karlistov. Pa tudi atentati na kralja Aleksandra itd. so bili v istotaki meri delo karlistov kakor komunistov, morda celo še v večji meri.

Doma so Madžari pripravljali povratek Karla z organizacijo vojske ter z utrjevanjem meje, osobito proti Slovaški. Ker bi koncentracija oboroženih sil v sami trianonski Madžarski bila preveč nevarna, so si izbrali zanjo primernejše mesto — Burško. Tam so se zbirale karlistične čete ter čakale na povratek Karla. pripravljena priseči mu zvestobo ter marširati z njim kamorkoli treba. Tako je bilo te dni vse pripravljeno za zadnjo odločilno akcijo in v poučenih krogih se je že teden dni zatrjevalo, da povratek Karla na Madžarsko ni več daleč.

V petek zvečer je prišel Karl s Cito v zrakoplovu v Sopronj, kjer ga je čakala armada 50.000 oboroženih in izvežbanih mož, ki mu je takoj prisegla zvestobo ter pod poveljstvom Ostenburga in Leharja odkorakala s Karlom in Cito vred proti Budimpešti. Budimpeštanska vlada je sicer izjavljala že v soboto, da se s povratkom Karla ne strinja in da je pripravljena povzeti vse mere, da se Karl zopet odstrani, poslala je — kakor je zagotavljala — proti Karlovi vojski tudi regularne čete, toda v rasnici je bil to samo pesek v oči ostalemu svetu, osobito mali antanti. Po zadnjih poročilih, ki smo jih prejeli, je Karl z njegovo vojsko že v Budimpešti, že sedi na prestolu sv. Stefana, je že sestavil novo vlado, odredil mobilizacijo ter je pripravljen nastopiti proti vsakomur, ki bi ga hotel zopet pregnati. Njegova akcija je, kakor se dozdeva, naperjena proti avstrijski republiki. Ta akcija tudi ni tako brezupna, kakor bi se zdelo, kajti Karl ima osobito na Dunaju danes še veliko pristasev.

To je situacija srednje Evrope po polgoma spremenilo in mi stojimo pred življensko važno odločitvijo. V tem trenutku gre nam več in nič manj kot za naš obstoj, za obstoj naših mladih svobodnih držav. Za to je potrebno, da ne čakamo na diplomatske akcije, ampak da posežemo s krepko roko v razvoj dogodkov ter jih z oboroženo silo zopet spravimo v normalni tir. In zdi se, da se bo to tudi zgodilo. Češkoslovaška in naša država sta že odredili mobilizacijo, naša država je poklicala pod orožje dve diviziji iz Srbije do 30 leta. Naše čete so deloma že pripravljene na madžarski meji, deloma pa se še koncentrirajo. Istotako so tudi češkoslovaške čete že na svojem mestu in enake mere je odredila tudi že Romunija. Skupen nastop male antante bo tako strel morda že v par dneh tudi ta drugi in zadnji poizkus obnove stare Habsburške monarhije.

Agrarna reforma v Jugoslaviji.

Prvo leto izza osvobojenja in ujedinitvenja je stalo v ospredju vprašanje agrarne reforme. Ni bilo politične stranke, ki bi ne bila postavila v svoj program več ali manj jasnih zahtev glede rešitve agrarne reforme. Tekom časa pa je to vprašanje izgubilo svoj agitacijski pomen; vidovdanska ustava je sprejela splošne, vendar pa v načelu zadovoljive določbe, s katerimi so bile ukinjene vse fevdalne in veleposestniške predprave. Vlada sedaj izvršuje razdelitev zemljišč in kolonizacijo opuščenih krajev. Zabeležiti je treba, da prihajajo v javnost prav redke vesti o izvrševanju agrarne reforme. Tudi v tem oziru so nas prehiteli Čehi, ki so ostavali Državni zemljiški urad, kateremu stoje na čelu prvostopni strokovnjaki. Ta urad izdaja mesečnik „Pozemkova reforma“, ki prinaša vse, kar se nanaša na agrarno reformo. V najnovejši (7—8) številki je spisal Josip Kápar članek „Težkoče pri reševanju agrarne reforme v Jugoslaviji“, ki je informativnejši kakor katerikoli poročilo, ki je izšlo pri nas izza kulis agrarnega urada. Da se naša javnost pouči o današnjem stanju tako razkričane agrarne reforme, objavljamo gornji članek v prevodu:

Država SHS je po končani vojni pristopila k reševanju agrarne reforme. Razen veleposestev v Sremu, Banatu, na Hrvatskem in v Slavoniji, severni Bosni in na Kranjskem, ki so bila zasežena ali so pripadla v prid državi, ima na razpolaganje stotisoč hektarov dobre zemlje v Macedoniji. To zemljo so zapustili Turki v balkanski vojni l. 1912—1913.

Povrh tega obstoja težki problem osvobojenja kmetov iz gospodstva agov, ki se tiče večine zemljišč v Bosni in

Hercegovini. Pri tem vprašanju postopa vlada SHS z drugimi metodami, kakor pri naseljevanju zemlje, ki je bila zasežena ali je propadla v prid državi. Je to poseben problem in se tudi posebej rešuje.

Vprašanje kolonizacije je postalo pereče takoj po prevratu v vseh delih bivše avstroogrške monarhije. Tisoče obitelji je bilo v teh deželah razrušenih in obubožanih vsled političnih persekucij; v nekaterih delih države je divjala vojna, ki je več tisoč hiš požgala ali jih uničila na drugi način. Zlasti so bile prizadete obitelji jugoslovenskih dobrovoljcev, o katerih si je bivša monarhija na rafinirani način pridobila dokaze, da službujejo v jugoslov. dobrovoljskih divizijah zavezniških armad. Se danes živi v Bosni in Hercegovini na tisoče ljudi v kočah iz blata in skalovja, izvrženi gladu in zimi. Kdor pozna takmošnje razmere, bo razumel, kakšna beda je zadela tisoče teh nesrečnežev.

Komaj je bila razglašena Uredba o agrarni reformi, se je napotilo več sto na ta način prizadetih državljanov (zlasti dobrovoljcev) v Beograd, upajoč, da bodo lahko takoj dobili zemljišča. Oni, ki se bili preveč oddaljeni, so šli v Beograd pešice, ker niso imeli niti toliko, da bi si kupili vozni listek za železnico. Predno pa je ministrstvo za agrarno reformo izdalo izvrševalno naredbi, je imelo precej posla s par tisoči obupancev, ki so bili v svoji bedi pripravljani za vsako dejanje. Zlasti dobrovoljci, katerim je vlada v krfski deklaraciji zagotovila 5 hektarov zemlje, so zahtevali z vso odločnostjo svoja prava. Položaj ministrstva za agrarno reformo ni bil vreden zavidanja. Ni preostajalo nič drugega, kakor da so najpotrebnejše na posebnih vlakih prepeljali v Banat in jim nakazali zemljišča na takmošnjih veleposestvih. Prvo veleposestvo, ki je padlo kot žrtev, je bilo last bivšega grofa Čehoniča. V kratkem je bila zemlja dovoljena več kakor 6000 osebam, med katerimi je bilo 5000 dobrovoljcev. Dobrovoljci so dobili zemljo brezplačno, ostali za primerno odškodnino, ki se je zavarala po kakovosti tal. Za stanovanja so uporabili dosežanja delavskega poslopja, ki pa niso zadovoljala za naselitev tako ogromnega števila kolonistov. Radi tega je vlada dovolila, da so oni, ki niso mogli takoj obdelovati, lahko dali nakazano jim zemljo v zakup. Zakup se je sklenil pod pogojem, da je zakupnik obdelal in obsejal najeto zemljišče in odstopil naseljenju polovico pridelka. Na ta način je bila prvo leto večina pridelkov oddana v zakup. Sele po preteku prvega leta se naseljujejo kolonisti na nakazani jim zemlji. Vlada z vsemi sredstvi podpira to kolonizacijo. Tako je dala iz državnih gozdov velike množine lesa za stavbo hiš in sicer za 20% veljave, železniški transport materijala, orodja in oseb je brezplačen. Od vojne odškodnine, ki jo dajejo Jugoslaviji Nemčija in Avstrija, dobivajo kolonisti brez-

plačno stroje in živino. Razen tega je dovolila vlada SHS za poljedelske namene 100.000.000 kredita; od tega odpada na gospodarska društva 50.000.000 dinarjev, plačljivih v 50 letih. Društva dajejo kolonistom kredit na daljšo dobo; tam, kjer gre za gradnjo gospodarskih poslopij in nakup zemlje, traja 30—40 let. Kredit za nakup semen je 2—3 letni. Zemlje se je nakazovalo toliko, da se ustanovi srednja kmetija, t. j. 10—15—20 do 25 oralov.

(Konec prih.)

Notranja in zunanja politika.

* **Pašić se vrne.** Z ozirom na Karlov puč se ministrski predsednik danes ali jutri vrne iz Pariza. Kakor se domneva, je ureditev albanskega vprašanja izpadla za našo državo v glavnem ugodno.

* **Italija z nami solidarna.** Čim so prišla v Beograd poročila o pustolovščini Karla, je naša vlada opozorila italijansko vlado potom njenega poslanika v Beogradu na obstoj protihabsburgovskega dogovora, sklenjenega med Jugoslavijo in Italijo obenem z rapalsko pogodbo. Zastopnik Italije je včeraj službeno sporočil naši vladi, da je Italija v vprašanju Habsburgovcev z nami solidarna in da se strogo drži rapalskega dogovora.

* **Solidarnost med Prago in Beogradom.** V nedeljo je imel ministrski svet pod predsedstvom predsednika Masaryka sejo. Na seji je Masaryk izjavil, da stoji Češkoslovaška trdno na strani Jugoslavije in jo bo v vsem podpirala, posebno pa v vseh korakih, ki jih bo storila proti restavraciji Habsburgovcev v na Madžarskem. Sklenilo se je nadalje, da se vpokliče nekaj letnikov na orožje vaje.

* **Zahteve male antante.** Jugoslovenska in češkoslovaška vlada sta sklenili, da mora Karl tekom 24 ur zapustiti Madžarsko. Odstranitev sama pa ne zadostuje, marveč se mora habsburška dinastija na Madžarskem končno veljavno in tudi formalno odstaviti, kakor predpisuje mirovna pogodba. Isto obvezo bo zahtevala tudi od velike antante. Dalje bo mala antanta zahtevala v Parizu in Londonu, da se dejansko izvede v triaonski mirovni pogodbi izrečeno razoroženje Madžarske, in sicer pod vojaškim nadzorstvom male antante.

* **Dunajski klerikalci za Habsburžane.** Vsi dunajski krščansko-socialni listi pozivljajo na uvodnih mestih ljudstvo, naj pomaga pri restavraciji Habsburžanov na Madžarskem. Vsi demokrati, komunistični in drugi napredni listi pa so izdali apel na meščanstvo in delavstvo, naj se oboroži kolikor mogoče, da gre z orožjem v boj proti eventualnim zločincem, ki bi poskušali monarhistični puč.

* **Poljska in Mala antanta.** Rumunski listi objavljajo razgovor poljskega

ministra za zunanje zadeve Skirmunta z rumuonskim poročevalcem v Varšavi o stališču Poljske nasproti Mali antanti. Minister je izjavil, da pot Poljske poteka paralelno s potjo Male antante. Poljska pa ne more pristopiti k Mali antanti iz dveh vzrokov: na eni strani radi difference s Češkoslovaško v vprašanju Tiesina, na drugi strani pa zaradi starih poljskih odnošajev z Madžarsko. Poljska nima ničesar proti Madžarski, dasiravno naletava na razne težkoče, ki jih delajo Madžari s svojimi aspiracijami. Madžarska stremi po reviziji mirovne pogodbe, dočim se Poljska zavzema za njeno popolno izvršitev. Poljska zunanja politika temelji na prijateljskem razmerju s Francijo in Romunijo. Istočasno želi živeti v dobrih odnošajih s Češkoslovaško in Nemčijo.

* **Madžarsko hinavstvo.** Poroča se: Vlada je, izvajajoč v beneškem dogovoru glede izvršitve zapadnomadžarskega vprašanja prevzete obveznosti, izdala naredbi, v kateri se veli: Vlada pričakuje od vsakega državljanca, da smatra izpolnitev prevzetih obveznosti kot sveto patriotično dolžnost. Zato pozivlje vlada zapadnomadžarske prišlaše, naj se nehajo upirati, naj odlože orožje in naj se vrnejo domov. V naredbi so predvidene kazni za one, ki se ne bi ravnali po tem.

* **Iz francoskega parlamenta.** V interpelacijski debati je prvi govoril poslanec za Pariz Bonnet in zahteval pojasnila o odredbah, ki jih namerava izdati vlada, da se za vojno odgovorni cesar Viljem ter vojaški in politični voditelji v smislu versailleske mirovne pogodbe sodijo. Bonnet je zahteval pojasnila od vlade in izvedbo določb mirovne pogodbe. Potem je interpeliral poslanec Gaj radi francoske politike na zasednem ozemlju in zahteval, da se v sedanjem zasedbenem režimu na levem in na desnem bregu Rena ne izpremeni nič, ne da bi se poprej vprašal parlament. Ministrski predsednik Briand je izjavil, da so vsi ministri solidarni. Sedaj ko se pripravlja na pot k resni konferenci v daljno deželo, ne bo potoval z majhno zaupnico, z majhno večino. Politika vlade je politika notranjega mira in politika socialnega mira. Nadaljnje posvetovanje o interpelacijah se je odgodilo na prihodnji torek.

* **Položaj v Lizboni.** Angleško poslanstvo v Lizboni je sporočilo včeraj zvečer, da je v mestu mir. Red vzdržujejo republikanci.

* **Belgija za razorožitev.** Belgijska zbornica je razpravljala na eni zadnjih sej o razorožitvi. Belgija zavzema stališče, da z ozirom na narodno obrambo ostane oborožena, je pa za splošno razorožitev in jo bo po svojih močeh podpirala.

* **Irci in papež.** Poroča se: De Valere je poslal papežu brzojavko, v kateri z ozirom na poslanico papeža angleškemu kralju in na odgovor kralja papežu veli, da so Irci uverjeni, da v imenu kralja Jurija poslani dvoumnosti nim niso pravične. On da ne verjame, da je irski na-

Radivoj Rehmanj Bandeljev Luka.

Tako pride človek na svet — nevede in nehoti. Naenkrat stoji tu, maha z drobnimi ročicami, odpira oči, pa nit sam ne ve, zakaj in čemu; niti tega ne ve, da živi. Ko se postavi prvič na noge, ko napravi prve negotove korake, se spodtakne na gladkem in ravnem ter pade kakor je dolg in širok; tedaj se mu smejejo. Smejejo se mu zato ker je slab in neboljčen, nevažen in neizkušen in smejejo se mu vse življenje, kadar ga vidijo pasti, ker jim je smeh potreben kakor vsakdanji kruh in ker jim je trpljenje drugega v naslodo.

Tudi Bandeljev Luka je prišel na svet nevede in nehoti. Ko je bil star sedem let in so ga poslali k skopemu kmetu v sosednjo vas za pastirja, se je pač zavedel, da živi, toda zakaj živi, tega se ni zavedel nikoli, niti tedaj ne, ko je bil stv in star ter je hodil z veliko oguljeno malho od hiše do hiše prositi vbojaine. Drugi so hodili v tople kožuške zaviti v solo, on je hodil bos in raztrgan za neuhodljivo živino, drugi so jedli kolače in bonbone, on je grudil trde ržene skorje, drugi so hodili ob nedeljah pred altar, pred samo prebivališče živega Boga; Luka se je stiskal odzadaj pri kropivniku med

stači, sam onemogel in zapuščen starec. Drugi so se igrali, smejali, salili; on je molčal, roke zafaknjene v žep in je gledal mrko in nemo predse.

Ko je odrasel za pastirja, je postal hlapec. Hodil je z volmi v gozd, sekal in žagal težka drevesa, jih nalagal na voz ter odvažal na žago. Dan za dnem, teden za tednom, leto za letom, vedno eno in isto delo, brezčutno, mehanično. Drugi so hodili ob tihih pomladnih večerih k dekletom v vas, on ni hodil. Enkrat samkrat ga je bilo prejelo, stopil je na skedenj, vzel testev, jo naložil na rame ter odšel k sosedovi dekli Marjeti. Tiho je bil pristavil testvo k njenemu oknu, splezal previdno po klinih navzgor, potisnil klobuk postrani ter potrkal:

— Marjeta, Marjetica . . .

V sobi je zašumelo belo lubje v lubnici, začule so se tihe stopinje, okno se je naravnost odprlo in skozi železen križ se je prikazala s svetlimi lasmi okrašena glavica.

— Tone, ali si ti? . . .

— Jaz sem, Marjeta, Marjetica, jaz Bandeljev Luka; prišel sem ti povedat, da te imam rad, neznansko rad . . .

Tedaj je hipoma izginila s svetlimi lasmi okrašena glavica in okno se je zvenketaje zaprlo.

— Marjeta, Marjetica, jaz te imam rad, neznansko rad . . .

Odspodaj je zarobantil močan zategnjen glas; Luki so se nenadoma zamajali klini pod nogami in za tisti hip je ležal na trdih tleh s pobito glavo. Toda ni imel časa, da bi premislil, kako in zakaj se je vse to zgodilo, ker pred njim je stal Karazirjev Tone s težko gorjačo ter neusmiljeno treskal po njem. Kakor je bil pobit in onemogel, dvignil se je ko preplašeni zajec ter pobegnil kar so mu dale nerodne noge. Po tem ga ni prišlo nikoli več.

Ko je dovršil enainvajseto leto je šel k naboru. Drugi fantje so imeli klobuke vse okrašene z nageljni in rožmarinom, le on, Bandeljev Luka, je bil brez nageljnov in brez rožmarina. Drugi so se pred naborno komisijo ključili in vzdihovali, Luka pa se je vzravnal kakor sveča; toda nič ni pomagalo — drugi so bili potrjeni, on ni bil. In vendar, kako rad bi bil vojak, kako rad bi nosil svetlo uniformo in oster bajonet. Kako bi se postavil, ko bi prišel o Božiču, o Veliki noči na dopust. Vsa vas bi ga gledala in ona, sosedova dekla Marjeta, bi se še kesala, da ga ni marala. Vse zastoj, svelli gospodje mu niso hoteli napraviti tega veselja. Naborni gospodje so čudni ljudje; v vojake potrjujejo one,

ki se vojašine boje, onih pa, ki bi bili radi vojaki, onih pa ne potrjujejo.

Drugi so se vrnili od vojakov, prevzeli od očetov posestva ter se poženili. Luka pa je hodil dan za dnem, mesec za mesecem, leto za letom v gozd, sekal, žagal, nalagal in odvažal hlode in nič drugega; nikoli nič drugega.

Tako je šlo dalje leto za letom vse življenje; a ko je bil star, izzet in onemogel, so ga poslali od hiše; vrgli so ga na cesto brez ljubezni in usmiljenja. Za plotom je sedel na kanton, potegnil z zamazan in raztrgan rokavom preko oči ter se mlo razjokal. Ni mu bilo toliko hudo, da so ga vrgli na cesto, ampak zato, ker ne bo več hodil v gozd, ne bo več sekal in žagal hlodov ter jih vozil na žago; a še posebej mu je bilo hudo po Liscu in Čadežu, ki ju ne bo več smel vpregati in poganjati. Kako dobro se je razumel z obema voličkama. Kakor oče s svojima sinovoma. Ko jih je trepljal po stegnih, ko jim je sepetal v ušesa, kako se jima je dobro zdelo, kako sta ga razumela in ljubila. Sedaj pa ju ne bo videl nikoli več.

— Nikoli več . . .

Strt in pobit je vstal, se še poslednjič ozrl po hiši, v kateri je bil preživel vse svoje življenje od sedmega leta, potem je sklonil osivelo glavo nizko do pasu

od dolžan biti zvest britanskemu kralju. Neodvisnost Irske so formalno razglasili voljeni zastopniki Irske in ratificirali se po ljudskem glasovanju. V brzovavki pravi de Valera nadalje: Irska hrepeni po tem, da bi živela v miru in prijateljstvu z Anglijo kakor tudi z vsemi drugimi narodi.

Ameriške čete zapuste Nemčijo. Iz New-Yorka poročajo, da bodo ameriške čete 14 dni po ratifikaciji mirovne pogodbe zapustile nemško ozemlje.

Železničarska stavka v Ameriki odgodena. Delavska komisija je obe prizadeti stranki obvestila, da se morajo medenje razmere na železnih vzdržati do končnega sklepa. Vsled tega odpade dne 30. oktobra nameravana stavka. Vlada je trdno pripravljena, podvzeti eventualne prisilne mere, kakor so bile v rabi med vojno, da v slučaju stavke promet ne bi trpel.

Dnevna kronika.

Zapisega ljubljanskega župana. Danes ob 11. uri je pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar v mestni zbornici slovesno zapisel nevoizvoljenega ljubljanskega župana dr. Ljudevita Periča.

Imenovanje. Za profesorja rudarstva vede na tehnični fakulteti v Ljubljani je imenovan vseučiliški profesor Alexander Nikolajevič Mitniskij. Za upravitelja univerzitetnega botaniškega vrta je potrjen prof. g. Alfonz Paulin.

Cemu zopet te šikane? Pišejo nam: Dne 22. t. m. je na progi Cakovec-Pragersko izvrševal kontrolo potnikov nek vojaški organ, ki je zahteval od vsakega potnika izkaznico in sicer na prav surov način. Ker je notranje ministrstvo izdalo naredbu, da se legitimacije za notranji promet ukinejo, se čudimo, čemu zopet to vznemirjanje potujočega kmetijskega občinstva.

20. oktober ni več praznik. Predsedništvo pokrajinske uprave razglasi: Zadnji dve leti se je praznovala slovesno službo božjo 29. oktober kot dan narodnega osvobodjenja, dasi ta dan ni bil sprejet med državne praznike, ker se praznuje 1. december kot državni praznik narodnega ujedinjenja. Z ozirom na itak precejšnje število državnih praznikov, se 20. oktober odslej naprej ne bo več praznoval.

Pravilnik o izdajanju in videnju potnih listov, ki je v veljavi iz dne 28. septembra t. l., je razglašeno v celoti v „Uradnem listu“ št. 127.

Sola za voj. godbenike. V Vrhu je posebna šola za vojaške godbenike, ki lahko sprejme okoli 500 učencev. Ministrstvo za socialno politiko se sedaj pogaja z vojnim ministrstvom, da bi odslej imeli pri sprejemu prednost vojne sirote, ako so nadarjeni za godbo.

Za brzo carinjenje. Generalna direkcija carin je vsem carinarnicam poslala razpis, da naj v tej izvozni sezoni obrabijo največjo pozornost na brzo carinjenje vseh predmetov, ki se izvažajo.

Dospelost davkov. Začasni zakon o proračunskih dvanajstih določa sledeče izpremembe dosedanjih predpisov glede dospelosti davkov, zamudnih obveznosti itd. a) Neposredni davki, državni pribitki in avtonomne doklade dospevajo v plačilo dne 1/II, 1/IV, 1/VIII in 1/XI vsakega leta, vsakokrat za tekoče kolektorsko četrtletje, torej na pr. 1. febr. za leto od 1. jan. do konca marca itd.

ter se napotil. Za vasjo si je vrezal močno drenovo palico, zataknil za klobuk pelinovo pero ter je šel.

Od vasi do vasi je hodil, truden in star in je prosil vbogaine. Ko je prišel v vas, so bežali pred njim otroci in psi ter se skrili za plotovi. Matere so strašile z njim nagajive otroke.

Vzel te bo Bandeljev Luka ter te odnesel v bisagi.

Kdor je hotel koga posebno ponižati in razžaliti, mu je zaludal v obraz:

Neumen si, kakor Bandeljev Luka! Sedemdeset let je bil star, pa še ni vedel, zakaj da je pravzaprav prišel na svet. Se ob smrtni uri, ko je onemogel ležal v tujem hlevu na stelji, mu ni bilo jasno to najtežje vseh vprašanj.

Tako pride človek na svet — in ne ve zakaj...

Dospeli davki, pribitki in doklade se prišilno iztirjajo, ako se ne plačajo tekom 14 dni po dospelosti. Le rentnina in dohodnina, ki se pobirata z odbitkom pri plačilu rentnini ali dohodnini zavezanih prejemkov dospevata v plačilo ob dosedanjih rokih, ki jih določata §§. 134 in 235 zakona o osebnih davkih. b) Zamudne obresti se računajo s 50 v. od vsakih 100 K zastalega davka z državnimi pribitki in avtonomnimi dokladami vred za vsak mesec (6% na leto). Drobci v denarju pod K 100 in drobci v mesecih se pri računanju ne vpoštevajo.

Vsled razpisa pokrajinske uprave se glede dovoljenja prirejanja veselice razglasi nastopno: 1. prošnja za prirediteljev društvenih veselc, plovov, družabnih večerov itd. mora predložiti društveni predsednik oz. njegov namestnik. Druge veselice, kakor društvene se sploh ne bo dovolilo. Prošnja mora vsebovati: čas in kraj prireditve, točni spored in kraj prireditelja. 2. Ako bi se nameravalo raztegniti prireditve čez določeno policijsko uro, mora osebno prositi gostilničar, ki bo izvršil v dotičnih prostorih povodom prireditve gostilničarsko obrt, za podaljšanje policijske ure. Prošnja mora vsebovati: Čas in povod podaljšanja policijske ure in natančni naslov. Drugim, kakor koncesioniranim gostilničarjem, oz. njih oblastveno odobrenim namestnikom se podaljšanje policijske ure ne more dovoliti. Vsaka omenjenih prošnji, ki mora bitiložena 8 dni pred prireditvijo, je podvržena kolektivni 2 dinarjev in mora biti vsaki priložen kolek za rešitev v znesku 5 dinarjev.

Prikrojevalni tečaj za krojače invalide. Ker namerava urad za pospeševanje obrti prirediti prikrojevalni tečaj za krojače - invalide, se pozivajo vsi invalidi - krojači, ki bi se želeli udeležiti tega tečaja, da nemudoma vložijo tozadevne prošnje na pokrajinsko upravo za Slovenijo, oddelek za socialno skrbstvo Invalidski odsek, v Ljubljani, najdalje pa do 29. oktobra t. l. Vsi invalidi, ki bi bili sprejeti v ta tečaj in so siromašni, kar naj dokažejo s spričevalom od občine, bodo za čas tega tečaja v oskrbi invalidskega doma v Ljubljani.

Stavka čevljariskih pomočnikov v Ljubljani. V soboto dopoldne so stopili čevljariski pomočniki v stavko.

Veliki gozdni požari. Vsled neprestane suše so na več krajih vneli gozdovi. Tako so se pred dvema dnevi vneli gozdovi v požarevačkem okrožju in na Crnem vrhu. Ravnotako gore tudi veliki gozdni kompleksi v Crnigori.

Sv. Barbara v Slov. gor. Pri nas in v okolici so razširjene vžigalice „Bauernbund“. V sosednem kraju jih prodaja celo neka poštna uradnica. Ti hotapski sodrgi bomo stopili kmalu na prste.

Sv. Martin pod Vurbergom. V 235 številki „Tabora“ smo čitali pod naslovom „Cemu agrarni odbori in uradi“ žalostno dejstvo. Splošna govorica v naši okolici je ta, da naše ljudi čaka še kaj hujšega. Na stotine družin, ki imajo že desetletja od tukajšnjega veleposessva njive v zakup, bo zgubilo se to ugodnost in blizu polovice teh družin se vsled tega ne bo mogla doma preživljati, temveč iti v tujino s trebuhom za kruhom. Ob sestavi agrarnih odborov in uradov se nam je obetalo razkosanje vsaj tistih delov veleposessva, ki jih lastnik do sedaj ni sam upravljal, temveč po svojih velegermanskih upraviteljih dal v najem. Sedaj pa se nam zatrjuje od več strani, da bo sedanji veleposessnik, bivši grof Herberstein obdržal veleposessvo v celoti, a ubogega ljudstva se najemnine ne bo dobilo. Ta bivši grof Herberstein je lastnik še 16 velikih posestev, od katerih uživa milijone čistega dobička od žuljev ubogega delavskega ljudstva. Grof je nemški aristokrat, ki ljubi samo slovanske milijone, ni mu pa po volji slovensko knjigovodstvo njegove uprave v Pljuju in je ukazal upravitelstvu nadalje uporabljati staro štampljko z nemškim besedilom. Ta jugoslov. veleposessnik je tako velik prijatelj Jugoslavije, da je niti enkrat še ni posetil, da bi se osebno prepričal, kako se godi njegovim delavcem, vinčarjem in nižjim uradnikom. S protežiranjem bivših grofov v škodo delavskih slojev se vzbuja le nezadovoljnost ubogega ljudstva. Po

zivamo narodne poslance, ki so bili tukaj in nam obljubili vse ugodno od agrarne reforme, da nam razjasnijo položaj. — Interesenti agrarne reforme Sv. Martin-Vurberg.

Znižanje mezd na Češkoslovaškem. Iz Moravske Ostrave poročajo, da je konferenca ravnateljev izdelala novo pogodbo za rudarstvo, ker zadnja pogodba poteče s 1. novembrom. Zadržano se bo od 23. oktobra do 2. novembra ustavilo vse delo, ker so te dni ravno prazniki. Potem se znižajo meze po predlogu konference ravnateljev za 5 odst. in pri vsaki nadaljni plačilni periodi za 5 odst., tako, da bodo meze do 1. januarja 1922 sistematično znižane za 20 odst. Po novem letu ostanejo meze fiksne. S čezurnim delom pa lahko dosežejo delavci diferenco na sedanje plače. Delavstvo s temi predlogi nikakor ni zadovoljno ter se protivi vsakemu znižanju mezd in čezurnemu delu.

Mariborske vesti.

Maribor, 24. oktobra 1921

Naročnikom „Tabora“. Ker je sinoči vihar poškodoval električni dalekovod, nam današnje številke ni bilo mogoče staviti na stroj in ne tiskati na rotacijo, vsled česar se je tako zakasnila, da jo raznašalke ne bodo mogle več danes dostaviti, kar naj c. naročniki vzamejo na znanje.

Maribor brez elektrike. Sinočni vihar je izruil med Limbušom in Mariborom steber električnega dalekovoda, vsled česar je dotok elektrike v mesto prekinjen. Posledica je, da stoje danes vsi obrati na elektriko in da tudi luči ni. Kakor se nam pa poroča, bo napeljava popravljena še tekom današnjega dneva, najkasneje do 21. ure.

Sprememba vremena. Po nenavadno lepim in toplim dnevih se je večeraj nebo pooblačilo ter je nastal proti večeru silen vihar, danes zjutraj pa je ležalo mesto v snegu, ki pa, kakor trdijo vremenski preroki, ne bo trajal dolgo. Kakor pri nas, je večeraj nenadoma izbruhnila zima tudi drugod.

Iz mestnega klina. O vratarju, oziroma biljeterju mestnega klina, smo že večkrat prejeli pritožbe radi osornega in surovega vedenja napram občinstvu. Ne le, da je Nemec, ki ne zna ali neče znati slovensko, se obnaša še prav oblastno. Če bi bili Slovenci taki kot Nemci, bi že davno sifrčal iz mestnega podjetja in bi ne jedel več slovenskega kruha. Zgodi pa se lahko, da tudi Slovincem mine potrpežljivost.

Včerajšnja konjska tekma kubanskih kozakov. Se nikdar ni prijavila v Maribor kaka prireditelja toliko ljudi kakor včerajšnja tekma kubanskih kozakov. Predpostaviti moramo, da ta prireditelja ni bila navadna cirkuška predstava, temveč je to izvajanje bilo del kozakega življenja. Ne le onih 7, ki so včeraj nastopili, znajo delati take vratolomne skoke na konjih, temveč ves narod živi in umre na konju. Ne vemo, če je res, mogoče je pa vendar, namreč da kozaska žena večkrat celo porodi na konju. Ljudstvo je v zanosu večkrat kar pozabilo aplavdirati, tako je bilo navdušenje za vse točke, le žal, da konji niso dovolj odgovarjali ker so bili veliko prešibki, posebno se je opazalo, da eden izmed izvajateljev, ki je delal utis najboljšega jahača, imel baje najslabšega konja. Skoda tudi, da so morale izostati razne točke, ker so imeli nastopiti športni nogometni klubi. Godba je pač bila popolnoma brezpredmetna. Po predstavi je bila napovedana repriza predstave za danes v torek zvečer ob bakljadni razsvetljavi v prid ruskih kadetov ki pa vsled nastalega slabega vremena odpade.

Ceniki po kavarnah in gostilnah so v zadnjem času zopet izginili, ali pa so tako skriti, da jih ni mogoče videti. Glasom navedbe morajo biti obešeni na vsakomur vidnem mestu. Zato pa se ni čuditi, če razni natakariji kar sami določajo cene.

Umrl je dne 22. t. m. v Mariboru g. Andrej Wolf, carinski skladiščnik. N. p. v m.

Kavarna „Jadrana“. Dnevni koncert prvočelnega salonskega orkestra.

Revizija pisarn. Stanovanjska komisija prične v kratkem z revizijo vseh pisarn, zlasti odvetniških in sicer onih, ki so preje služile za stanovanja. Revizija, ki jo je nameraval že g. prof. Voglar, kot bivši predsednik stanovanjskega urada, se izvede brez pardona na osebe in politično pripadnost.

Zdravniška vest. V sredo, 26. tm. ob 18. uri se vrši v kolodvorski restavraciji na Pragerskem odborova seja mariborskega zdravniškega društva. K seji so tudi tovariši neodborniki vljudo vabljeni.

Telefonska zveza z Zagrebom in Beogradom je vsled nocojšnjega viharja potrgana.

Pedagoško-didaktičski krožek v Mariboru vabi vse one, ki so se že prijavili in tiste, ki se še žele prijaviti k sestanku, vršečemu se v četrtek, dne 27. t. m. ob 20. uri v risalnici deške meščanske šole.

Mariborska zadruga „Bratstvo“ naznanja svojim članom, da se vrši njen prvi letošnji sestanek v sredo, dne 26. t. m. ob 20. uri v gostilni Halbwidl. Starosta Brencelj in Kremen.

Nesreča. Včeraj zvečer si je na povratku iz izleta v St. Jakob v Slov. gor. med St. Jakobom in Pesnico izvil nogo naš urednik g. Božidar Borko.

Našlo se je ročno torbico, železničarsko legitimacijo in pasji nagobčnik. Našel se je kozuhast ovrtnik. Lastniki naj se oglasijo pri policijskem komisarijatu.

Ona oseba, ki je v Maistrovi ulici izgubila kozuhast ovrtnik (bo) se naj oglasi v upravnistvu našega lista, kjer ga dobi nazaj.

Gospod dr. Albert Leonhard, Aleksandrova cesta št. 14 je uredil svoje zdravljenje za moderno terapijo z žarki, rdeči in toplotni žarki. — Sprejem na nevo vsak dan od 14.—15. ure. 1679

Najnovejša poročila.

Nameravan puč pri nas.

TIP Beograd, 23. oktobra. Tukaj se mnogo govori, da je razkrita karlistična zarota, ki v naši državi v zvezi z madžarskimi karlisti pripravljajo puč. Baje je v zaroto zapletenih tudi več znanih oseb. Uvedle so se obširne preiskave.

Velikanski požar v Beogradu.

LDU Beograd, 23. okt. V Beogradu se je iz doslej neznanega vzroka vnel rezervoar petroleja v upravi monopolov. Ogenj je tolik, da je pol Beograda v dimu. Vneli so se tudi vlačilci na Savi in je nevarnost za most med Beogradom in Zemunom.

Atentat na bolgarskega ministra

Todorova. **LDU Sofija, 23. okt.** Včeraj je bolgarski minister za notranje stvari, Todorov, odpotoval iz Sofije v Kijstendil na inspekcije. V železniškem vozu se mu je približala neznana oseba in ga ustrelila. Minister Todorov je bil v malo trenutkih mrtev. Atentator je pobegnil.

Našim naročnikom!

Nekateri naši naročniki nam dolgujejo naročnino za „Tabora“ že po več mesecev in nekateri celo od novega leta. Sedaj moramo uravnati račune in za to smo poslali vsem tem zamudnikom račune in opomine. Kdor bi računa ne poravnal do 1. novembra, mu bomo ustavili brez pardona nadaljno dopošiljanje lista ter iztirjali sodnijskim potom zastali dolg. Nepotrebne stroške naj si potem pripiše vsak samemu sebi.

Uprava „Tabora“.

Sokolstvo.

O Odborova seja Sokolskega društva v Mariboru se vrši v torek, 25. oktobra, v društveni sobi v Narodnem domu. Začetek ob 20. (8.) uri zvečer. — Zdravo!

O Vsem damam, ki so na kakršenkoli način pomagale na vojaško-sokolski prireditvi dne 2. oktobra v vojaški realki, zlasti pa onim, ki so stale na čelu raznim šolstvom, se podpisani odbor najsrčneje zahvaljuje za njihov trud in prosi tudi njihove nadaljnje blagohotne naklonjenosti. — Odbor „Sokolskega društva v Mariboru“.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure
in ob četrkih od 1/2 19.—1/2 20. ure

Sport.

: Češka Slavija je premagala minulo nedeljo avstrijskega prvaka „Rapid“ z rezultatom 2:0. Tekmovalo se je tokrat v Pragi pred 16.000 gledalci.

: Sparta (Praga) je premagala na Dunaju WAF pred 10.000 gledalci z 5:0 in Hakoah, židovski dunajski klub, ki je na tretjem mestu dunajske prvenstvene tabele s 3:2 pred 25.000 ljudi. Sparta ni bila v obeh tekmah popolna.

: Zagreb: V training tekmi je jugoslovenski reprezentančni team A premagal Beograjski Sportni klub z rezultatom 5:0. Igra reprezentance ni zadovoljila.

: Slovan (Dunaj), sportni klub na Dunaju živčih Slovanov, si je zasigural prvenstvo drugega razreda. Lep uspeh!

: Gradec: GAC je premagal Wiener Sportklub z 2:1, kar pomeni veliko iznenadenje.

: København: Danska je premagala Norveško z 3:1.

Zahtevajte o vsaki gostilni „Tabor“.

Ernest Eckstein:

Afrodita.

Roman, Prevel: Rušan.

»Torej s tem poročilom me odpuščaš?«
»Tebe ne. Ti ostani kot gost in dragi prijatelj v moji hiši, dokler hočeš!«
Olor je žalostno zmajal z glavo.
»To bi bilo izdajstvo nad domovino!«
je odvrnil resno. »Haridim ni bil arhont po moji volji, a sedaj on zastopa stari Milet. Ob njegovi strani se bom boril in poginil! Zdravo!«
»Radi tebe želim zmago vašemu orožju. V ostalem pa — ne morem drugače!«

Olor se je poklonil in počasi odšel.
»Gospodar, moreš!« se je nenadoma oglašil Akontij.

Vsi so se začudeno ozrli na mladega umetnika. Tudi Olor se je ozrl.

»Da, gospodar,« je nadaljeval Akontij. »Lahko pomagaš. Če mi dovoliš, ti dokazem svojo trditve, kakor matematik svoje pravilo!«

»Prijatelji!« je nagovoril gospodar navzoče, »ni plemenito, če se človek na tihem ali celo javno veseli tuje nesreče, pa bodi, da je zadela tudi sovražnika. Samo eno lahko rečem: nam ta miletska nesreča ne dela škode. Naj si bo v Mileti vladar kdorkoli, nikdo ne bo trgovini našega otoka bolj škodoval, kakor je sedanja miletska vlada s svojim ozkim obzorjem v pomorskem trgovstvu. Nobena ne bo tako prezirala mojih upravičenih zahtev, prošenj, da celo pretenj. Nam se napada roparjev ni bati. Naše ladje so močne in dobro zasedene, naši meščani v orožju dobro izvežbani in vseli trudih in naporih utrjeni. Naša obala je povsod utrjena in z lahkoto ubranimo vsak naval. Ni se nam torej ničesar bati. Dasi mi je žal za poedince Milečane, ki so postali žrtev teh dogodkov, moram priznati, da mi to lahko smatramo za nas za dobro znamenje.«

V tem trenutku je vstopil sluga in predal vladarju pismo.

Filostrat je začel čitati.

»Torej govori!« je odvrnil Filostrat. »Sicer se mi zdi malo čudno, da bi mlajši poučil starejšega, a vedno sem upošteval nasvete, če so bili dobri.«

»Gospodar!« ga je nagovoril Akontij. »Nimam pred očmi samo blagostanje mesta Milet, ampak-tudi tvojo in bodočnost vseh Helencev; zato te zaklinjam: Ne daj, da roparji dovršijo svoje delo. Drevo na slabi zemlji nikdar ne rodi dobrega sadu. Cetudi osnuje Enioh v Mileti svojo državo, a on bo vedno ostal grešnik in razbojnik, barbar, ki ne spoštuje mednarodnega prava. Milet, kot država razbojnikov, ne bi ogrožal samo

45 Samosa, ampak-tudi Ikarijo. Vse plemenito in dobro, kar smo podedovali od svojih prednikov, bo izginilo, če se ga dotakne roka razbojnika. A da bo država, katere prvi zakon je rop in nasilje, imela vedno dovolj državljanov, o tem ni dvoma. Tja se bodo zatekali vsi hudodelci in izvržki človeške družbe. Zato je treba to nevarnost takoj v kali zatreti, dokler nas ne nadvlada.«

Akontij je obmolknil. Gostje so molče odobraval njegov nasvet. Filostrat je kmalu z glavo in nazadnje odvrnil:

Mala oznanila.

Manufakturst, dober prodajalec s prva referencami se takor spre me v veletrgovini R. Siernecki. Celje. 1611 2-2

Kuhinjski etažer iz lesa, umetniško izdelan in dva kuhinjska stolčka se proda. Naslov v upravi. 1684

V sredo ob 8. uri se vrši na Glavnem trgu **licitacija perila** in drugih stvari. 1682

Meblirana soba s prostim vhom in hrano vred se odda dvema gospodoma s 1. novembrom. Naslov v upravi. 1680

Mesečno sobo za takoj v redini mesta išče gospod. Piondhe na F. Domicel, Wil-denrainerjeva ul. 15. 1678

Stanovanje s hrano se odda učenci meščanske šole. Naslov v upravi 1674

Proda se: Omara, postelja in miza, pripravna za krojača ali gostilno. Pohreška cesta 15, prillije, desno. 16.4

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 22 se priporoča 32

»Počkali bomo še. Ti vsekakor precejneje te roparje. Ko se bodo enkrat udobno naselili, ne verjamem, da bi z novo pustolovščino stavili to, kar so je dva pridobili, zopet v nevarnost, da izgube. Če pa bi to kljub temu storili, je še vedno čas, da se jim sporazumno z ostalimi helenskimi mesti postavimo v bran. Haridim in njegovi pristaši pa naj trpe, kar so zagrešili.«

(Dalje prih.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Program

elitnega koncerta v torek 25. oktobra.

Gostovanje gg. Jos. Povh in Jana Kubiček v

Veliki kavarni.

Mendelssohn: Svatbena koračnica iz „Sen kresne noči“.

Wagner: Zbor romarjev iz opere „Tannhäuser“.

Offenbach: Entree-act iz opere „Hoffmannove pripovedke“.

Binder: „Orfej v podzemlju“, ouvertura II. „Cirkus Zawatta“, komični soloprizor, prednasa gosp. J. Povh.

Luigini: Ples egyptien.

Sarasate: Ciganske srote / Solo na gosli g.

Drda: Serenada A-dur / Jana Kubiček

Schubert: Simfonija II-mol

Novak: Jadransko morje

Hollaender: „Pridna kontoristka“, chanson, poje g. J. Povh.

Puccini: „Madame Butterfly“, fantadja.

Dvořák: Slovanski ples 10.

Bruch: Kol-Midrei, po hebrejskih spevih solo za cello.

Kreisler: Bolesť ljubezni

Thomas: „Raymond“-ouvertura I

Mydleton: Sen črnca. 1685

Vstopnina prosta. Začetek ob 20. uri.

Sledeči elitni koncert v petek 28. oktobra.

KNJIGOVEZNIKA MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJŠE UREJENA, SE
PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU,
OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA
VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADA-
JOČA DELA.
IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!

Svojim prijateljem in znancem naznaja prežalostno vest, da je najina dobra hčerka-edinica

MILKA

včeraj ob 20. uri za večno zatisnila svoje mile oči.

V Limbušu, dne 23. oktobra 1921.

Matilda Vodenikova
mati.

Simon Vodenik
oče.

Orehov, bruškov in češnjev les

v steblih kakor tudi žagan kupi tovarna „PENKALA“ v Zagrebu. 1683 2-1

Važno! **Važno!**
za one, kateri imate svoje
rainke na pokopališču

Prva slovenska cvetličarna v Mariboru ima na razpolago vsakovrstno sveže, kakor tudi umetno cvetje, sveže in umetne nagrobne vence. Prevzema tudi naročila za vsa v to stroko spadajoča dela.

Postrežba točna. Cene zmerne. Se priporoča Anton Gabrič, Solska ul. 2. 3-1671

Jajca iz hladilnice

prodaja vsak dan na Glavnem trgu eksportno društvo 1560

Matheis, Suppanz & Co.
Komad po K 2.80.